

Flügel schwach gelblich tingiert. Randader lang (0.6), lang bewimpert; erster Abschnitt merklich kürzer als der zweite (13:16). Vierte Längsader nur schwach und meist ziemlich gleichmässig gebogen. Axillaris bis zum Rande. — Halteren schwarz. — Länge $2\frac{2}{3}$ mm. Fundort: Humboldt Co. und Siskiyou Co. Californien, April—Mai 1910 und 1911 — Typen in OLDENBERGS und meiner Sammlung, 6 ♂♂.

Sittard, 30 Jan. 1920.

H. SCHMITZ S. J.

Nieuwe vondsten voor de Nederlandsche Coleopterenfauna, XXVII.

360. *Hygrotus decoratus* GYLLH. De a. *unicolor* SCHILSKY, bij welke nagenoeg de geheele oppervlakte der dekschilden gelijkmatig donker gekleurd is, werd door den heer B. H. KLIJNSTRA bij Valkenburg (Limb.), Juni, gevangen en met mijn dank voor mijne collectie bestemd.

391bis. *Hydroporus fuscipennis* SCHAUM (*piceus* STURM., *puberulus* MANNH). Eén exemplaar werd door den heer P. VAN DER WIEL bij Bergen-op-Zoom, Juni, gevangen en met mijn dank voor mijne collectie aangeboden.

413. *Agabus chalconotus* PANZ. De heer P. VAN DER WIEL ving bij Bergen-op-Zoom, Juni, een volkomen zwart exemplaar, dat, naar het schijnt, door STEPHENS als *aterrimus* beschreven is. Door de auteurs als synoniem met *chalconotus* beschouwd. Met mijn dank werd het exemplaar voor mijne collectie bestemd.

730. *Tachyporus hypnorum* F. Bij a. *atratus* CSIKI (*niger* LUZE) zijn de dekschilden nagenoeg geheel zwart, met nog eene uiterst flauwe aanduiding van de roode kleur op hun midden; zeldzaam

853. *Philonthus micans* GRAV. Bij a. *brunneipennis* GERH. zijn de dekschilden roodbruin; bij Zutphen (ex. coll. SEIPGENS).

883bis. *Xantholinus distans* MULS ET REY. De heer A. E. KERKHOVEN ving bij Gronsveld, Juni, twee exemplaren, van welke één welwillend voor mijne collectie aangeboden werd.

890. *Achenium depressum* GRAV. Bij a. *ephippium* ER. zijn de dekschilden tot over het midden zwart en slechts in de achterhoeken met eene schuin begrensde, roode vlek; de sprieten, tasters en pooten zijn gewoonlijk pekbruin, bij ons

exemplaar roodachtig; de tarsen roodachtig. Bij Vlissingen (ex. coll. VETH).

974bis. *Stenus cautus* ER. De meeste exemplaren uit Nederland, als *vafellus* ER. bestemd, behooren tot *cautus*. Volgens L. BENICK (in: Entom. Mitteil. IV 1915) komt *S. cautus* veel meer dan *vafellus* voor, soms zelfs in groot aantal, o. a. bij Kopenhagen op het zeestrand en bij overstromingen van de Havel (Mark Brandenburg). In Nederland werd zij in aantal bij Breda, Wamel en Tiel, gedurende den winter bij overstroming van de Mark en de Waal gevangen. Ook bij Maarsbergen, Brummen, Oldenzaal en eenmaal bij Den Haag.

S. vafellus zag ik uit Valkeveen, Winterswijk, Utrecht, Breda en Exaeten (Limb.); van andere genoteerde vindplaatsen zouden de exemplaren gerevideerd moeten worden. Volgens BENICK onderscheiden zich beide soorten aldus:

Halsschild even lang als breed, naar achteren weinig versmald, aan voor- en achterrind ongeveer even breed. Kop breder dan de dekschilden, welke laatsten veel langer dan het halsschild en van parallele zijden voorzien zijn. Bovenzijde matig grof bestippeld, dicht en vrij lang behaard; het lichaam eenigszins grauw schijnende. De forceps bij het ♂ met scherpen, onbehaarden top; de parameren ternauwernood korter dan de forceps . . . (*vafellus* THOMS., FAUV. ¹), DEV.) *cautus* ER., KR., REITT.

Halsschild iets langer dan breed, naar achteren meer versmald; de achterrind iets smaller dan de voorrand. Kop even breed als de dekschilden; deze laatsten weinig of niet langer dan het halsschild, naar het uiteinde iets verbreed. Bovenzijde grover bestippeld, maar spaarzamer behaard; glanziger. De forceps bij het ♂ naar den top iets concaaf versmald en aldaar afgeknot, met korte knotskaartjes bezet; de parameren overschrijden den forceps. . . *vafellus* ER., KR., MULS. et REY, GANGLB., REITT.

963bis. *Stenus glabellus* THOMS. (*subglaber* THOMS., *carbonarius* REY., SEIDL. (non GYLLH.) ex parte). Zie: Col. Neerl. I, p. 321, noot ¹). Onder mijne exemplaren van *S. carbonarius*

¹) Exemplaren uit Breda werden voor vele jaren, door FAUVEL, als *vafellus* ER. gedetermineerd.

GYLL. bevonden zich eenigen van *glabellus* uit Loosduinen, Mei, Juni. Het onderscheid tusschen beide soorten is als volgt:

Het 4^e tarslid breeder dan het 3^e, eenigszins tweelobbig. Lichaam duidelijk behaard, grauwwart. Voorhoofd met twee zeer duidelijke langsgroeven en eene middelverhevenheid. Dekschilden ternauwernood even lang als het halsschild. Bij het ♂ de dijen verdikt; de achter- en middelschenen met een krachtigen doorn nabij het uiteinde *carbonarius* GYLL.

Het 4^e tarslid niet breeder dan het 3^e, gewoon. Lichaam geheel of nagenoeg geheel kaal, uiterst dicht en grof rimpelig bestippeld; diep zwart. Voorhoofd niet gegroefd, geheel of nagenoeg vlak. Dekschilden even lang als-, of iets langer dan het halsschild, tamelijk effen. De middelkiel op de tergieten zeer duidelijk. Bij het ♂ de dijen niet of nagenoeg niet verdikt, de achterschenen aan de binnenzijde, nabij het uiteinde, met een klein doorntje *glabellus* THOMS.

964. *Stenus humilis* ER. De gevleugelde macropter-vorm is, door BERNHAUER, als var. *Netolitzkyi* beschreven. Ik vond in mijne collectie één enkel exemplaar, op 50 exemplaren van het type, uit Rotterdam, voor vele jaren van den heer D. VAN DER HOOP gekregen.

1086ter. *Omalium italicum* BERNH. Bij een exemplaar uit Valkenburg, Juni, door den heer P. VAN DER WIEL gevangen en met mijn dank voor mijne collectie bestemd, zijn de dekschilden pekzwart, slechts op de schouderbuile niets lichter schijnende. Ik noem deze: *Vanderwieli* nov. ab. naar den ontdekker, die, als jeugdig coleopteroloog, met succes de zeldzaamste kevers weet op te sporen en ook met talent weet te determineeren. Volgens LUZE (Verh. zool. bot. Ges. Wien. 1906) moet de soort, m. i. zeer terecht, heeten: *O. tricolor* REY (= *nigriceps* FOWL. = *italicum* BERNH.).

1150bis. *Cephennium gallicum* GANGLB. Bij het nader bestudeeren der in mijne collectie voorhandene exemplaren van *C. thoracicum* MÜLL. & KUNZE, vond ik enkelen, uit Burgst bij Breda, Maart—Juni, van deze nieuwe soort, voor een paar jaren van den heer SMITS VAN BURGST ontvangen. Volgens GANGLBAUER stond deze soort in vele fransche

collecties onder den naam van *thoracicum* M. & K., maar onderscheidt zich van deze laatste door de iets langere dekschilden, met de slechts zeer spaarzame, als bijna uitgewischte bestippeling en door de seksueele kenmerken van het ♂, bij hetwelk de voorschienen nagenoeg recht en aan den binnenrand, achter den top, slechts zeer oppervlakkig uitgebogen zijn. Bij *C. thoracicum* M. & K. zijn de dekschilden zeer duidelijk, vrij dicht en eenigszins ruw bestippeld; bij het ♂ de voorschienen aan den binnenrand, achter den top, met eene zeer kleine, hoekige insnijding, tusschen deze en den top van binnen recht afgeknot, van buiten naar den top gebogen. De indruk op het metasternum bij het ♂ schijnt bij *gallicum* zwakker aangeduid te zijn. Over de synonymie schijnt bij de auteurs eenige verwarring te bestaan.

1157. *Cyrtoscydmus collaris* MÜLL. & KUNZE. Geheel roode, maar hard geworden exemplaren zijn a. *rufescens* GERH. Ik vermoed, dat zij toch onuitgekleurde exemplaren zijn.

1168. *Nargus velox* SPENCE. Onder de donkerste exemplaren ontving ik destijds één van den heer SMITS VAN BURGST, uit Burgst, Mei, dat zeer opvallend is en den indruk maakt eene andere soort te zijn, De kop en de dekschilden (aan den top iets lichter) pekzwart; het halsschild geheel rood, het donkere midden zoo goed als geheel uitgewischt; ik noem deze: *ruficollis* nov. ab.

1205. *Necrophorus humator* F. Voor eenige jaren ontving ik, door de vriendelijkheid van FR. RÜSCHKAMP S. J., een exemplaar uit Exaeten bij Baaksen (Limb.), bij hetwelk de epipleuren roodbruin zijn (a. *rubropleuratus* DELAHON).

1249bis. *Agathidium varians* BECK. De geheel licht gekleurde a. *pallidum* GYLL. werd met het type gevangen; bij Velp en Valkenburg (Limb.).

1252. *Clambus minutus* ST. Kleine, diepzwarte, eenkleurige exemplaren, bij welke slechts het halsschild een zeer smallen roodgelen randzoom vertoont, zijn als var. *nigrellus* REITT. beschreven. Ik bezit een dergelijk exemplaar uit Burgst bij Breda, Febr., destijds van den heer SMITS VAN BURGST ontvangen.

1379. *Epuraea obsoleta* F. De heer DIXON ving bij Loosduinen, Oct., een exemplaar met bijna geheel bruinzwarte

dekschilden (behalve de uiterst smalle zijrand) en bruinzwart midden van het halsschild. GANGLBAUER duidt deze kleur-ab. aldus: „Bei den dunkelsten Stücken die Scheibe des Halsschildes und die Flügeldecken bis auf den Aussenrand und einen helleren Fleck hinter der Mitte braunschwarz oder braun. Doch kann auch der helle Fleck verschwinden“, wat bij ons exemplaar het geval is; bij goed opvallend licht ziet men nog een uiterst flauwen schijn van een licht vlekje. Deze a. is door DALLA TORRE als *marginata* beschreven (halsschild en dekschilden bruin, geelgerand).

1416. *Meligethes viridescens* F. De in de Entom. Ber. No. 90, 1 Juli 1916, vermelde zwarte afwijking noem ik: *nigrinus nov. ab.* Ik vond in de literatuur geen melanistische vorm dezer soort beschreven.

1454. *Rhizophagus bipustulatus* F. Exemplaren met eene meer of minder ontwikkelde roode schouderplek (behalve de roode topvlek) op de dekschilden, zijn: a. *quadrinaculatus* MAQUIGNON; met het type.

1526. *Cis hispidus* GYLLH. De a. *albohispidulus* REITT. is zwart, met witte borstelhaartjes bezet; bij Huis ter Heide (Utrecht), Oct. (ex. coll. SCHEPMAN).

1651. *Coccinella bipunctata* L. Destijds ontving ik eene fraaie kleur-aberratie van den heer ZÖLLNER uit Zutphen, welke als *polyguttata* MEIER beschreven is. Er bevindt zich een scherp afgescheiden klein rood vlekje op elk der dekschilden, tusschen de groote schouderplek en den naad, dus vóór de gewone roode naadvlek (bij ons exemplaar hangt dit vlekje met den smal roodgekleurden naad samen). MEIER zegt, dat dit vlekje ook tusschen de gewone naadvlek en den zijwand gelegen kan zijn, of wel er is aan weerszijden nog eene tweede topvlek voorhanden (bij ons exemplaar is een klein rood randvlekje vóór den topvlek aanwezig).

2107. *Silis ruficollis* F. Bij sommige exemplaren zijn de achterste twee bultige plekken op het halsschild zwart; daarvoor bevinden zich twee zwarte stippen, welke met de achterste zwarte vlekken meer of minder samenhangen; ik noem deze *signicollis nov. ab.* Ik zag een ♂ uit Ankeveen, Mei (P. VAN DER WIEL) en een ♂, door mij voor bijna 50 jaren bij Vianen gevangen; ook aldaar een overgangsvorm (♂).

2435. *Crioceris lilii* SCOP. (*merdigera* F.). Door wijlen den heer M. M. SCHEPMAN ¹⁾ werd bij Zeist, Aug., een volkomen koolzwart exemplaar, tegelijk met vele exemplaren van het type aangetroffen. Deze interessante melanistische afwijking noem ik: *Schepmanni* nov. ab.

2475bis. *Pachnephorus pilosus* ROSSI. Een exemplaar werd bij Valkenburg, Juni, door den heer A. E. KERKHOVEN gevangen en met mijn dank voor mijne collectie bestemd.

2910bis. *Bradybatus elongatulus* BOH. Door den heer G. VAN ROON bij Valkenburg (Limb.), Juni, gevangen en welwillend voor mijne collectie bestemd. Bij Boitsfort (België), door den heer E. DERENNE, in aantal, in de bloemen van *Acer campestre* L. gevangen; met dank ontving ik een paar exemplaren.

Den Haag.

ED. EVERTS.

Rupsenvoedsel in het vroege voorjaar.

Menige Lepidopteroloog zal wel eens in verlegenheid gezeten hebben, als hij in het vroege voorjaar rupsen vond, waarvan de voedselplant nog lang niet ontloken was. Vele lagere gewassen hebben zelfs in den winter nog wel een blaadje of een of ander uitspruitsel aan haar voet; desnoods kan de wortelhals als voedsel gebezigd worden; hoe echter te handelen, als men vroeg in 't jaar rupsen vindt, die op boomen, vooral laat uitlopende, zooals b.v. de eik, leven? Vroeger heb ik meermalen bast van de jonge takjes afgeschild en had daarmee ook wel resultaat; alleen wordt dat materiaal zeer spoedig droog en moet dus dikwijls ververscht worden. Ook de dunne schil van een appel, of peer, kan bij sommige soorten wel eens van dienst zijn. In de laatste jaren heb ik echter bevonden, dat berkenkatjes door verscheidene rupsensoorten, die op loofboomen leven, met graagte genuttigd worden. Deze zijn reeds in den winter aanwezig en blijven

¹⁾ Door de goedgunstige beschikking van wijlen den wel bekenden conchyoloog M. M. SCHEPMAN, die bovendien de Nederlandsche Coleoptera tot onderwerp van studie had, is schrijver dezes in het bezit gekomen van een 5-tal, in zijne collectie ontbrekende, species-unica, benevens van een aantal andere zeldzame soorten onzer fauna. Hij betuigt hierbij aan de weduwe, Mevrouw SCHEPMAN—BARGER, en haar zoon, zijn hartelijken dank voor de vrijgevigheid, waardoor hij die zeldzame soorten heeft mogen uitzoeken.